

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

Система менеджменту якості

ПОЛОЖЕННЯ
про дуальну форму здобуття вищої освіти
в Національному авіаційному університеті

СМЯ НАУ П 03.01(14) - 01- 2021

КИЇВ

Система менеджменту якості
ПОЛОЖЕННЯ
про дуальну форму здобуття вищої освіти
в Національному авіаційному університеті

Шифр
документа

СМЯ НАУ П
03.01(14) – 01 –
2021

Стор. 2 з 14

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою радою університету,
протокол № 5 від 19.05.2021

УВЕДЕНО В ДІЮ:

Наказом ректора від 15.06.2021 № 355/од

(Ф03.02-31)

УЗГОДЖЕННЯ

	Підпис	Прізвище, ім'я, по батькові	Посада	Дата
Розробник		Слободян О.П.	Начальник навчального відділу	18.05.21
Узгоджено		Полухін А.В.	Проректор з навчальної роботи	18.05.2021
Узгоджено		Голубничий О.Г.	Начальник навчально- методичного відділу	18.05.2021
Узгоджено		Прудивус Л.І. В.Білий	Начальник юридичного відділу	18.05.2021

Рівень документа – 2а

Плановий термін між ревізіями - 1 рік

Контрольний примірник

	<p style="text-align: center;">Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про дуальну форму здобуття вищої освіти в Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(14) – 01 – 2021
		Стор. 3 з 14	

ЗМІСТ

1. Загальні положення	4
2. Організація освітнього процесу за дуальною формою здобуття вищої освіти	6
3. Порядок зарахування здобувачів освіти на навчання за дуальною формою	8
4. Особливості реалізації навчання за дуальною формою	9
5. Фінансове забезпечення	12

	<p style="text-align: center;">Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про дуальну форму здобуття вищої освіти в Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(14) – 01 – 2021
		Стор. 4 з 14	

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти в Національному авіаційному університеті (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 660-р «Про схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти», «Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті» та інших нормативно-правових актів з питань освіти.

1.2. Положення визначає порядок укладення здобувачами вищої освіти договорів з підприємствами (установами, організаціями) незалежно від форми власності, виду діяльності та господарювання і організацію дуального навчання відповідно до договорів (угод) про співпрацю за відповідними спеціальностями.

1.3. Дуальна форма здобуття освіти – це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти (у інших суб'єктів освітньої діяльності) з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації, підвищує рівень практичної підготовки здобувачів вищої освіти, формує й розвиває в них фахові компетенції, що сприяє підвищенню ефективності процесу адаптації до професійної діяльності, забезпечує рівновагу між попитом та пропозицією фахівців на ринку праці.

1.4. Національний авіаційний університет (далі – Університет) та роботодавці виступають рівноправними партнерами, які спільно розробляють і координують освітній процес, здійснюють контроль за його результатами.

1.5. Метою впровадження дуальної форми здобуття освіти є підвищення якості професійної підготовки здобувачів освіти.

Завдання, що досягаються шляхом реалізації дуальної форми навчання у Національному авіаційному університеті:

- зміцнення та удосконалення практичної складової освітнього процесу із збереженням достатнього рівня теоретичної підготовки;
- забезпечення взаємозв'язку, взаємопроникнення та взаємовпливу різних систем (наука і освіта, наука і виробництво чи громадський сектор), для впровадження важливих змін, спрямованих на підвищення якості освіти;
- підвищення якості підготовки фахівців відповідно до реальних вимог ринку праці та забезпечення національної економіки кваліфікованими фахівцями;

	<p style="text-align: center;">Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про дуальну форму здобуття вищої освіти в Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(14) – 01 – 2021
		Стор. 5 з 14	

- посилення ролі роботодавців та фахових об'єднань у системі підготовки кваліфікованих кадрів від формування змісту освітніх програм до оцінювання результатів навчання;
- модернізація змісту освіти з метою приведення його у відповідність до сучасного змісту професійної діяльності;
- підвищення рівня конкурентоздатності випускників в умовах глобалізації та сприяння росту рівня зайнятості молоді;
- скорочення періоду адаптації випускників до професійної діяльності;
- підвищення мотивації здобувачів вищої освіти до навчання.

1.6. Права та обов'язки здобувачів освіти, Університету та суб'єктів господарювання під час організації здобуття освіти за дуальною формою визначають Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про зайнятість населення», а також Кодекс законів про працю, Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти та інші нормативно-правові акти.

1.7. *Координатор дуального навчання від університету* – це посадова особа Університету, яка відповідає за організацію навчання за дуальною формою здобуття освіти та призначається ректором.

Координатор дуального навчання від суб'єкта господарювання – це посадова особа, яка відповідає за організаційно-методичний супровід навчання за дуальною формою здобуття освіти та призначається керівником суб'єкта господарювання.

Куратор дуального навчання – це науково-педагогічний працівник університету, який контролює виконання індивідуального навчального плану дуального навчання і програми практичного навчання на робочому місці за дуальною формою здобуття вищої освіти та призначається ректором університету.

Навчання за дуальною формою – це форма організації освітнього процесу для здобувачів вищої освіти денної форми, що здійснюється на основі встановлення рівноправного партнерства університету та суб'єкта господарювання, що володіє ресурсами, необхідними для здійснення практичного навчання здобувачів вищої освіти на робочому місці в поєднанні з виконанням посадових обов'язків відповідно до трудового договору, з метою набуття останніми досвіду практичного застосування компетентностей та їх адаптації в умовах реальної професійної діяльності.

Наставник дуального навчання – це кваліфікований працівник суб'єкта господарювання, який керує навчанням здобувачів освіти на робочих місцях відповідно до програми практичного навчання на робочому місці та призначається керівником суб'єкта господарювання.

Інші терміни вживаються у значеннях, що визначені Законом України «Про освіту» та іншими нормативними документами.

	<p style="text-align: center;">Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про дуальну форму здобуття вищої освіти в Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(14) – 01 – 2021
		Стор. 6 з 14	

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1. Університет приймає рішення про впровадження дуальної форми здобуття вищої освіти на основі досліджень ринку праці та визначає перелік освітніх програм, за якими навчання за дуальною формою є доцільним.

2.2. Учасниками дуальної форми навчання є здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники Університету з однієї сторони і працівники підприємства (організації, установи) – з іншої.

2.3. Для організації здобуття вищої освіти за дуальною формою навчання залучаються суб'єкти господарювання, діяльність яких відповідає профілю відповідних освітньо-професійних програм, що можуть забезпечити практичне навчання на робочих місцях для здобувачів вищої освіти.

2.4. Організація та реалізація дуального навчання в Університеті проводиться відповідно до:

- діючого Положення;
- програми дуального навчання, робочого навчального плану зі спеціальності, графіку навчального процесу, розкладу занять, наказів, іншої нормативної документації з питань організації освітнього процесу;
- двостороннього договору про організацію дуальної форми навчання між підприємством (організацією, установою) та Університетом;
- тристоронньої угоди про організацію дуальної форми навчання між здобувачем вищої освіти, підприємством (організацією, установою) та Університетом.

2.5. Програма дуального навчання розробляється відповідною випусковою кафедрою, погоджується з підприємством (організацією, установою) та повинна передбачати:

- визначення освітньої складової стажування;
- набуття здобувачами вищої освіти загальних та професійних компетентностей зі спеціальності відповідно до освітньо-професійної програми, програм навчальних дисциплін, програм практики тощо;
- набуття здобувачами вищої освіти практичного досвіду з урахуванням змісту програми підготовки фахівців;
- суміщення набуття практичного досвіду на підприємствах (організаціях, установах) та навчання в Університеті.

2.6. Освітній процес за дуальною формою навчання включає наступні складові:

- теоретичну підготовку з опанування базових знань, умінь, навичок;
- професійно-теоретичну підготовку з набуття певних фахових компетентностей;

	<p style="text-align: center;">Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про дуальну форму здобуття вищої освіти в Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(14) – 01 – 2021
		Стор. 7 з 14	

- професійно-практичну підготовку, що базується на виробничому навчанні і забезпечує опанування здобувачами вищої освіти професійної компоненти.

2.7. Облік результатів виконання індивідуального навчального плану відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті. Основні документи: індивідуальний навчальний план студента за дуальною формою здобуття вищої освіти, щоденник з практики, заліково-екзаменаційні відомості результатів підсумкового контролю.

Індивідуальний навчальний план студента за дуальною формою здобуття вищої освіти розробляється відповідним факультетом, випусковою кафедрою й погоджується з суб'єктом господарювання та має забезпечити реалізацію освітньої програми.

2.8. Здобуття вищої освіти за дуальною формою здійснюється відповідно до освітніх програм Університету. Особливості організації освітнього процесу за дуальною формою відображаються в навчальних планах, що схвалюються Вченою радою Університету та затверджуються в установленому порядку.

2.9. Відповідальність за реалізацією освітньої програми в повному обсязі несе випускова кафедра де забезпечується навчання за відповідною освітньо-професійною програмою спеціальності. Суб'єкт господарювання, що є партнером організації дуальної форми здобуття вищої освіти, відповідає за реалізацію програми навчання на робочих місцях, визначеної у договорі.

2.10. Університет має право організовувати навчання за дуальною формою для здобувачів вищої освіти, які навчаються за денною формою та виявили особисте бажання, а також пройшли відбір у суб'єкта господарювання. При переході на дуальну форму здобуття вищої освіти за здобувачем вищої освіти зберігається джерело фінансування, стипендія та пільги, якщо такі є.

2.11. Процедуру відбору здобувачів освіти для навчання за дуальною формою реалізують суб'єкти господарювання спільно із Університетом.

2.12. Університет має право організовувати навчання за дуальною формою для груп чи окремих здобувачів вищої освіти з метою забезпечення їх індивідуальною освітньою траєкторією.

2.13. Для організації здобуття вищої освіти за дуальною формою застосовуються такі моделі, що передбачаються в договорі:

- інтегрована модель: модель поділеного тижня (кілька днів протягом тижня у Університеті, інша частина тижня – на робочому місці);

- блочна модель: навчання в Університеті та на робочому місці за блоками (2 тижні, місяць, семестр);

	<p style="text-align: center;">Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про дуальну форму здобуття вищої освіти в Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(14) – 01 – 2021
		Стор. 8 з 14	

- часткова модель: частина навчання на робочому місці покривається за рахунок навчання у навчальних центрах.

- інші.

2.14. Відносини між Університетом, суб'єктом господарювання та здобувачем вищої освіти з усіх питань організації освітнього процесу за дуальною формою регулюють це Положення, договір про здобуття вищої освіти за дуальною формою, інші договори та законодавчі акти.

2.15. Практичне навчання на робочих місцях є складовою освітньої програми та обліковується у кредитах Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС), і має становити не менше 30% від загального обсягу кредитів. Контроль за виконанням програми практичного навчання на робочому місці здійснюють спільно суб'єкт господарювання і Університет.

2.16. Оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти здійснює Університет спільно із суб'єктом господарювання.

2.17. Підсумкова атестація здобувача вищої освіти за дуальною формою освіти здійснюється у формі захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи (проєкту) або у формі атестаційного екзамену. Тематику кваліфікаційної (дипломної) роботи (проєкту) або перелік питань для атестаційного екзамену погоджують із суб'єктом господарювання.

2.18. Інформація про здобуття вищої освіти за дуальною формою відображається у документах про вищу освіту (в додатку до диплома).

2.19. Інші питання, пов'язані з організацією дуальної форми здобуття вищої освіти, визначається Університетом у частині, що не суперечить вимогам законодавства.

3. ПОРЯДОК ЗАРАХУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА НАВЧАННЯ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ

3.1. Підставою для організації навчання за дуальною формою здобуття освіти є заява здобувача вищої освіти денної форми, у разі недосягнення повноліття, додаткова заява одного з батьків чи інших законних представників, успішне проходження здобувачем освіти процедури відбору, що реалізують суб'єкти господарювання спільно із Університетом та підписання тристороннього договору і трудової угоди.

3.2. Після підтвердження наміру від суб'єкта господарювання щодо організації здобуття вищої освіти за дуальною формою з конкретним здобувачем освіти, Університет готує тристоронній договір про дуальну форму здобуття вищої освіти і спільно із суб'єктом господарювання розробляє та погоджує індивідуальний навчальний план. Якщо суб'єкт господарювання, з яким укладено тристоронній договір, не має потужностей, щоб забезпечити

	<p style="text-align: center;">Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про дуальну форму здобуття вищої освіти в Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(14) – 01 – 2021
		Стор. 9 з 14	

виконання частини навчального плану щодо навчання на робочому місці в повному обсязі, Університет та суб'єкт господарювання домовляється про співпрацю із іншими суб'єктами господарювання чи навчальними центрами для забезпечення здобувачеві вищої освіти умов для виконання освітньої програми та індивідуального плану.

3.4. Переведення здобувачів вищої освіти на навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти здійснюється, як правило, до початку навчального семестру за наказом ректора.

3.5. Форма та зміст поточної та підсумкової атестації здобувачів освіти визначає Університет спільно із суб'єктом господарювання відповідно до вимог освітньої програми.

3.6. У разі переведення здобувача освіти на навчання за дуальною формою чи передчасного припинення дії договору про дуальну форму здобуття освіти за здобувачем освіти зберігається джерело фінансування освітньої послуги (бюджет, контракт за кошти фізичних чи юридичних осіб).

3.7. У разі переведення здобувача освіти, що навчається за кошти державного бюджету, на навчання за дуальною формою чи передчасного припинення дії договору про дуальну форму здобуття освіти за здобувачем освіти зберігається право на отримання стипендії та інших соціальних гарантій згідно з чинним законодавством.

4. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ЗА ДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ

4.1. Для Університету:

4.1.1. Після прийняття рішення про впровадження дуальної форми здобуття вищої освіти за обраними освітніми програмами ректор приймає відповідні внутрішні документи, призначає координатора навчання за дуальною формою від Університету.

4.1.2. Координатор дуального навчання від Університету:

- організовує пошук та попередній відбір суб'єктів господарювання, діяльність яких відповідає профілю відповідних освітніх програм і може забезпечити формування програмних результатів навчання;

- ініціює та реалізує переговорний процес з суб'єктами господарювання щодо спільного впровадження дуальної форми здобуття вищої освіти;

- готує та узгоджує двосторонні договори про співпрацю з суб'єктами господарювання щодо партнерства в організації здобуття освіти за дуальною формою;

	<p style="text-align: center;">Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про дуальну форму здобуття вищої освіти в Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(14) – 01 – 2021
		Стор. 10 з 14	

- проводить інформаційну роз'яснювальну роботу серед здобувачів вищої освіти щодо особливостей та переваг здобуття освіти за дуальною формою;

- координує організацію відбору здобувачів вищої освіти, що бажають перейти на дуальну форму здобуття освіти та погоджує їх персональний склад з суб'єктами господарювання;

- організовує обговорення із суб'єктами господарювання змісту відповідних освітніх програм на предмет відповідності професійним стандартам та вимогам до компетентностей майбутніх фахівців;

- ініціює і контролює створення та узгодження програми навчання на робочих місцях;

- ініціює та контролює створення індивідуальних робочих навчальних планів;

- готує та погоджує з усіма сторонами договори про дуальну форму здобуття вищої освіти;

- забезпечує неперервну комунікацію між усіма сторонами для усунення можливих недоліків в організації навчання та вирішення поточних проблем, що можуть виникати;

- ініціює та контролює призначення куратора дуального навчання для кожного здобувача вищої освіти за дуальною формою;

- координує роботу кураторів дуального навчання;

- контролює проведення позапланового інструктажу здобувачів вищої освіти з безпеки життєдіяльності в разі переходу на навчання за дуальною формою;

- бере участь в аналізі результатів та якості навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти і вносить пропозиції своєму керівництву щодо її поліпшення.

4.1.3. Куратор дуального навчання:

- формує індивідуальні навчальні плани, враховуючи потреби суб'єкта господарювання;

- забезпечує поточний контроль за виконанням індивідуального навчального плану;

- підтримує постійну комунікацію із здобувачем вищої освіти та представниками суб'єкта господарювання (зокрема, наставником дуального навчання) з метою вчасного вирішення поточних питань та забезпечення виконання освітньої програми в повному обсязі;

- за потреби ініціює внесення змін до індивідуального навчального плану в процесі навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти.

	<p style="text-align: center;">Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про дуальну форму здобуття вищої освіти в Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(14) – 01 – 2021
		Стор. 11 з 14	

4.1.4. Університет за потреби надає своєчасну методичну допомогу з організації навчання на робочих місцях співробітникам суб'єктів господарювання, задіяних в організації навчання за дуальною формою.

4.1.5. Університет має право звертатися до суб'єктів господарювання із запитом щодо стажування в його підрозділах науково-педагогічних працівників.

4.1.6. Для контролю якості навчання Університет проводить регулярні зустрічі зі суб'єктами господарювання (не рідше одного разу на рік) та забезпечує зворотній зв'язок від здобувачів вищої освіти за участі куратора про відповідність теоретичної та практичної частин програми навчання на робочих місцях.

4.1.7. Університет забезпечує можливість проведення спільного оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за дуальною формою за участі представників відповідних суб'єктів господарювання.

4.2. Для суб'єкта господарювання:

4.2.1. Суб'єкт господарювання може звертатися до Університету з ініціативою щодо впровадження дуальної форми здобуття вищої освіти.

4.2.2. Суб'єкт господарювання може вносити пропозиції щодо зміни змісту освітніх програм та оновлення навчальних планів, ініціювати створення нових освітніх програм у порядку, визначеному законодавством.

4.2.3. Суб'єкт господарювання призначає координатора дуального навчання від суб'єкта господарювання для забезпечення організаційно-методичного супроводу навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти та ефективної комунікації із Університетом.

4.2.4. Суб'єкт господарювання призначає здобувачеві вищої освіти наставника дуального навчання з найбільш досвідчених кваліфікованих фахівців.

4.2.5. Суб'єкт господарювання проводить необхідні інструктажі з техніки безпеки та охорони праці здобувачів вищої освіти на виробництві.

4.2.6. Суб'єкт господарювання контролює забезпечення здобувачів вищої освіти необхідними предметами та засобами праці.

4.2.7. Суб'єкт господарювання створює умови для підвищення професійного рівня працівників, які здійснюють навчання здобувачів вищої освіти на робочому місці (наставників).

4.2.8. Суб'єкт господарювання організовує погодження тристоронніх договорів про дуальну форму здобуття вищої освіти та відповідні індивідуальні навчальні плани;

4.2.9. Координатор дуального навчання від суб'єкта господарювання:

	<p style="text-align: center;">Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про дуальну форму здобуття вищої освіти в Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.01(14) – 01 – 2021
		Стор. 12 з 14	

- відповідає за співпрацю із Університетом з питань узгодження (створення, перегляду та удосконалення) освітньої програми, за якою навчатимуть за дуальною формою та індивідуальних навчальних планів;
- бере участь у відборі здобувачів вищої освіти, що бажають перейти на дуальну форму здобуття освіти за відповідними освітніми програмами;
- супроводжує реалізацію практичної складової дуальної освіти на робочому місці відповідно до вимог освітньої програми та індивідуального навчального плану;
- забезпечує неперервну комунікацію із Університетом;
- здійснює контроль за розподілом та своєчасним переміщенням здобувачів вищої освіти у структурних підрозділах суб'єкта господарювання;
- бере участь в аналізі результатів та якості навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти і вносить пропозиції своєму керівництву щодо її поліпшення.

4.2.10. Наставник дуального навчання:

- здійснює керівництво навчанням здобувачів вищої освіти у відповідності до програми практичного навчання на робочому місці та індивідуального навчального плану;
- сприяє адаптації здобувача вищої освіти до робочого місця;
- бере участь у оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти за дуальною формою спільно з уповноваженими представниками Університету;
- може проходити спеціальну методичну підготовку щодо здійснення керівництва навчанням здобувачів вищої освіти на робочих місця, в тому числі на базі Університету.

4.2.11. Суб'єкт господарювання може надавати можливість стажування на виробництві науково-педагогічним працівникам Університету.

4.2.12. Суб'єкт господарювання може пропонувати здобувачам вищої освіти за дуальною формою укладання/продовження трудового договору після завершення навчання.

5. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

6.1. Фінансування навчання за дуальною формою здійснюють коштом державного бюджету, коштом юридичних (фізичних) осіб, коштом суб'єктів господарювання та інших джерел, не заборонених законодавством.

